

**ỦY BAN NHÂN DÂN HUYỆN
TRƯỜNG THCS**

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

**TÊN ĐỀ TÀI
GIÁO DỤC KỸ NĂNG PHÒNG CHÁY CHỮA CHÁY
CHO HỌC SINH QUA BÀI 7 “ỨNG PHÓ VỚI
TÌNH HUỐNG NGUY HIỂM” - GD CD 6**

Người thực hiện:

Chức vụ: Giáo viên

Đơn vị công tác: Trường THCS

SKKN thuộc lĩnh vực (môn): GD CD

....., NĂM 2023

1. MỞ ĐẦU

1.1 Lí do chọn đề tài

Cùng với tốc độ đô thị hóa nhanh, tình hình cháy nổ đang có chiều hướng ngày càng gia tăng. Các vụ cháy nổ ngày càng đa dạng, từ công trình chợ, nhà ở và đặc biệt là nhà ở cao tầng. Điều đó cho thấy việc tổ chức hệ thống hạ tầng phục vụ phòng cháy, chữa cháy (PCCC) trong quy hoạch đô thị và việc nâng cao ý thức của người dân về việc PCCC cần được quan tâm đúng mức.

Theo thống kê của cơ quan chức năng, trong 5 năm trở lại đây, cả nước xảy ra khoảng 15.000 vụ cháy; trong đó, hơn 50% số vụ xảy ra tại khu dân cư, hộ gia đình; đặc biệt nhiều vụ cháy gây thiệt hại lớn về người, tài sản, ảnh hưởng đến an ninh, trật tự và đời sống an sinh của người dân.

Mặc dù công tác truyền thông đã được đẩy mạnh nhưng tình hình cháy, nổ tại khu dân cư, hộ gia đình có chiều hướng tăng cả về số vụ lẫn thiệt hại. Phòng ngừa cháy nổ trong các khu dân cư đang trở nên ngày càng bức thiết và cần nhận được sự quan tâm đúng mức hơn của các cấp, các ngành và đặc biệt là ý thức của cộng đồng dân cư.

Bên cạnh việc phòng ngừa, trong thời gian qua, các ban ngành, đặc biệt là Công an PCCC đang tích cực kiểm tra, rà soát lại về công tác PCCC trong các đô thị và các khu đô thị. Công tác kiểm tra PCCC hiện nay chủ yếu là kiểm tra các trang thiết bị PCCC trong các tòa nhà, kiểm tra hệ thống báo cháy cũng như phương tiện chữa cháy, điều đó là cần thiết nhưng chưa đầy đủ.

Vì vậy, để đảm bảo tốt việc PCCC, các cơ quan chức năng cần phải bổ sung, rà soát lại hệ thống giao thông trong đô thị đảm bảo các xe cứu hỏa đến được từng gia đình, từng tầng cao nhất của công trình. Cần đưa vào chương trình nghị sự các chương trình thu gom nước mưa làm hệ thống PCCC khu đô thị, thành phố hướng tới PCCC bền vững. Tại các khu đô thị cần chú trọng công tác giáo dục ý thức của cộng đồng dân cư trong việc PCCC, xây dựng các đô thị thông minh, an toàn với tất cả mọi người.

Để ngăn ngừa các sự cố cháy nổ trong các khu dân cư, mỗi hộ gia đình, nơi sinh hoạt, sản xuất, kinh doanh... cần trang bị cho mình những kiến thức về an toàn phòng cháy chữa cháy; thường xuyên kiểm tra và vệ sinh các thiết bị sử dụng điện; không câu nôi dăng móc chằng chịt dây điện trong nhà, không tăng phụ tải bừa bãi, phải lắp thiết bị tự động ngắt cho hệ thống điện chung toàn nhà, từng tầng, từng nhánh và từng thiết bị có công suất lớn; không để hàng hóa dễ cháy gần bóng điện, ổ cắm, cầu dao, chấn lưu, đèn neon; khi ra khỏi nhà phải kiểm tra tắt tất cả các thiết bị tiêu thụ điện, đồ dùng điện; không đặt các chất gây cháy gần các thiết bị, dụng cụ tiêu thụ điện như: Đèn, bàn ủi, bếp điện, ổ cắm điện, bảng điện; việc sử dụng bình gas cho nấu nướng trong nhà cần đóng ngắt sau khi sử dụng; những chỗ thờ cúng cũng hết sức chú ý đến nguồn điện, nguồn nhiệt; không tồn trữ các chất cháy nổ gây nguy hiểm trong gia đình...

Ngoài ra, cần giáo dục ý thức, kỹ năng PCCC cho mọi lứa tuổi, với mục đích mang lại kiến thức cho mỗi cá nhân, giúp họ bảo vệ tính mạng của mình, mang lại sự an toàn cho cộng đồng, bảo vệ tài sản chung của xã hội. Giáo dục ý thức, kỹ năng PCCC trong cộng đồng và đào tạo các cư dân đô thị thành những người có ý thức bảo vệ an ninh và phòng chống thiên tai, thảm họa trong khu

vực, hướng dẫn cụ thể cách sử dụng bình cứu hỏa cũng như cách xử lý các tình huống cháy nổ, đưa ra những bài học, lời khuyên dành cho các thế hệ về các vấn đề PCCC, để mỗi người có thể bảo vệ được mình, bảo vệ được người khác.

Do đó vấn đề cần đặt ra đối với chúng ta, đặc biệt là trong dạy học môn GD&CD là cần phải giáo dục học sinh kỹ năng PCCC. Vì vậy tôi xin mạnh dạn trình bày ý tưởng thông qua đề tài: **Giáo dục kỹ năng phòng cháy chữa cháy cho học sinh qua bài 7 “Ứng phó với tình huống nguy hiểm”- GD&CD 6**

1.2 Mục đích nghiên cứu

Đề tài nghiên cứu nhằm mục đích:

- Nâng cao nhận thức đúng đắn cho học sinh THCS về PCCC
- Học sinh có kỹ năng PCCC để đảm bảo cho cuộc sống được an toàn, bình an.

1.3 Đối tượng nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu là bài 7 “Ứng phó với tình huống nguy hiểm”- GD&CD lớp 6

1.4 Phương pháp nghiên cứu

- Phương pháp khảo sát thực nghiệm: Từ thực tiễn giảng dạy môn GD&CD, ở những lớp có chú trọng áp dụng giáo dục học sinh kỹ năng PCCC cho thấy chất lượng bài giảng đạt hiệu quả cao hơn.

- Phương pháp thu thập thông tin thông qua nghiên cứu tài liệu, sách báo, trên các phương tiện thông tin, thu thập được và qua học hỏi kinh nghiệm từ các đồng nghiệp, đặc biệt từ các giờ thao giảng.

- Phương pháp phân tích tổng hợp, so sánh, đối chiếu, khái quát và xử lý thông tin để bước đầu rút ra **Giáo dục kỹ năng phòng cháy chữa cháy cho học sinh qua bài 7 “Ứng phó với tình huống nguy hiểm”- GD&CD 6**

2. NỘI DUNG SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

2.1 Cơ sở lý luận của sáng kiến kinh nghiệm

- Tình huống nguy hiểm là những sự việc bất ngờ xảy ra, có nguy cơ đe dọa nghiêm trọng đến sức khỏe, tính mạng, gây thiệt hại về tài sản, môi trường cho bản thân, gia đình và cộng đồng xã hội.

- Tình huống nguy hiểm từ tự nhiên là những hiện tượng tự nhiên có thể gây tổn thất về người, tài sản, điều kiện sống và làm gián đoạn các hoạt động kinh tế, xã hội. (Đuối nước; mưa dông, lốc, sét; lũ quét, lũ ống, sạt lở đất)

- Tình huống nguy hiểm từ con người là những mối nguy hiểm bất ngờ, xuất phát từ những hành vi cố ý hoặc vô tình từ con người gây tổn thất cho con người và xã hội (Bị bắt cóc, khi có hỏa hoạn)

Trong thực tế hiện nay những tình huống nguy hiểm luôn bất ngờ xảy ra. Chúng ta là những người giáo viên cần trang bị cho học sinh kiến thức, kỹ năng ứng phó trong mỗi tình huống nguy hiểm. Điều đó giúp các em bình tĩnh, tự tin, thoát khỏi nguy hiểm trong cuộc sống. Đặc biệt chúng ta thấy rằng tình trạng hỏa hoạn xảy ra ngày càng nhiều trong gia đình, nhà máy, cơ quan, trường học, các xưởng sản xuất...**Vì vậy khi dạy bài 7 “Ứng phó với tình huống nguy hiểm”- GD&CD 6 bản thân tôi chú trọng đến việc giáo dục kỹ năng phòng cháy chữa cháy cho học sinh. Mà cụ thể là giáo dục học sinh kỹ năng phòng cháy chữa cháy trong gia đình.** Thông qua bài dạy giáo viên bước đầu giúp các

em hiểu một số kiến thức, hiểu biết, kỹ năng có liên quan đến phòng cháy chữa cháy. Cụ thể như:

- Khái niệm về cháy

Lô-môn-ô-xôp – nhà bác học người Nga nổi tiếng là người đầu tiên chứng minh: “Cháy là sự hóa hợp giữa chất cháy với không khí”.

Đến năm 1973, nhà bác học Pháp Lavoisier khẳng định rõ hơn: “Cháy là sự hóa hợp giữa chất cháy với oxi không khí”.

Đến nay, bản chất của sự cháy được định nghĩa như sau: ***Cháy là một phản ứng hóa học, có tỏa nhiệt và phát ra ánh sáng.***

- Nguyên nhân, hậu quả, biện pháp đảm bảo an toàn phòng cháy chữa cháy trong hộ gia đình và đặc biệt đó là giáo dục học sinh kỹ năng thoát khỏi đám cháy.

2.2 Thực trạng của vấn đề trước khi áp dụng sáng kiến kinh nghiệm

Hiện nay, trong chương trình đào tạo của Việt Nam, vấn đề giáo dục kỹ năng PCCC cho học sinh chưa được quan tâm đúng mức. Vấn đề này được lồng ghép vào một số nội dung trong môn Vật lý, Hoá học hay một số bài trong môn Giáo dục công dân. Tuy nhiên, những nội dung đó vẫn còn chung chung, chưa đáp ứng được nhu cầu hiểu biết và sự cần thiết phải nắm vững các kiến thức, kỹ năng về PCCC.

Trước thực trạng trên, qua nghiên cứu, khảo sát HS lớp 6A trường THCS trong năm học 2022 - 2023 tôi đã thống kê như sau (trước khi áp dụng kinh nghiệm)

Nội dung khảo sát	SS	Kết quả							
		Rất tốt		Tốt		Bình thường		Hạn chế	
		Sl	%	Sl	%	Sl	%	Sl	%
Nguyên nhân của các vụ cháy trong gia đình	40	5	12,5	11	27,5	17	42,5	7	17,5
Hậu quả của các vụ cháy trong gia đình	40	6	15	13	32,5	15	37,5	6	15
Biện pháp đảm bảo an toàn phòng cháy chữa cháy trong hộ gia đình	40	6	15	9	22,5	17	42,5	8	20
Các kỹ năng thoát khỏi đám cháy	40	7	17,5	10	25	16	40	7	17,5

Từ kết quả trên, qua tìm hiểu thêm ở học sinh và phụ huynh tôi đã nhận thấy rằng vấn đề giáo dục học sinh kỹ năng PCCC cho học sinh là rất quan trọng, đặc biệt là PCCC trong gia đình. Vì vậy, tôi đã nghiên cứu và mạnh dạn đưa ra kinh nghiệm **Giáo dục kỹ năng phòng cháy chữa cháy cho học sinh qua bài 7 “Ứng phó với tình huống nguy hiểm”- GD CD 6**

2.3. Các giải pháp đã thực hiện để giải quyết vấn đề

2.3.1. Giải pháp 1: Tìm hiểu nguyên nhân gây cháy trong gia đình

GV: Cho HS quan sát các hình ảnh (Slide)

[1]

? Từ nội dung của các hình ảnh và thực tế cuộc sống, em hãy cho biết nguyên nhân gây cháy trong gia đình?

HS:

GV: Chốt kiến thức

* Các nguyên nhân gây cháy trong gia đình do:

- Chập cháy đường điện
- Sạc điện thoại di động, máy tính, xe đạp điện.. và các thiết bị sạc
- Bất cẩn từ việc thờ cúng
- Việc đun nấu
- Tích trữ các chất dễ bị cháy
- Nổ bình xăng xe máy....

GV: Hướng dẫn HS tìm hiểu cụ thể từng nguyên nhân gây cháy trong gia đình (Slide)

1. Cháy nổ tại hộ gia đình do chập cháy đường điện

- Nguyên nhân dẫn đến cháy nổ tại các hộ gia đình đầu tiên phải nói đến do sự cố chập, cháy đường điện. Điện không được đấu nối đúng hoặc có thể do sử dụng điện quá tải gây nên cháy nổ.
- Tự ý câu dây điện, móc thêm các thiết bị tiêu thụ điện ngoài thiết kế ban đầu như gắn máy lạnh, tủ lạnh,...
- Đường dây dẫn điện, thiết bị điện lâu năm đã bị lão hóa không kiểm tra, không thay thế kịp thời,...
- Chủ quan khi ra khỏi nhà không rút các phích cắm điện, các đồ dùng, thiết bị điện không dùng đến...

Cắm quá nhiều thiết bị vào 1 ổ điện

Sử dụng nhiều thiết bị có công suất lớn cùng 1 ổ cắm

[2]

2. Nguyên nhân gây cháy từ sạc điện thoại di động, xe đạp điện, máy tính..... và thiết bị sạc.

- Sử dụng thiết bị sạc kém chất lượng
- Vừa sạc vừa sử dụng điện thoại, máy tính
- Khi sạc điện thoại di động, máy tính, xe đạp điện qua đêm dẫn đến nóng máy và gây ra cháy nổ

Vừa sạc máy tính, điện thoại vừa sử dụng

[1]

3. Nguyên nhân cháy nổ từ việc thờ cúng

- Do thắp hương xong không để ý có thể tàn hương rơi xuống khu vực có nhiều vật liệu dễ bắt lửa gây cháy. Vàng mã đặt trên bàn thờ nhiều.
- Đốt vàng mã không kiểm soát được để lửa cháy quá lớn cũng là nguyên nhân gây ra sự cố hỏa hoạn.
- Trần phía trên bàn thờ được thiết kế bằng những vật liệu dễ cháy

Cháy nhà do thắp hương và đốt vàng mã

[1]

4. Nguyên nhân cháy nổ từ việc đun nấu

- Khi sử dụng bếp gas để nấu xong thì không khóa van gas lại hoặc tắt bếp chưa đúng quy trình. Sử dụng bình ga mini để ăn lẩu, nấu thức ăn.
- Sử dụng các chai chứa gas và các phụ kiện không đảm bảo chất lượng. Làm gas xì ra khỏi bình, khi đó nếu không may bị bắt lửa sẽ dẫn tới cháy nổ rất nguy hiểm.
- Ngoài ra, có những hộ gia đình thay vì sử dụng bếp gas đã chuyển sang dùng bếp từ hoặc bếp điện vì tính an toàn. Tuy nhiên, khi đường điện gặp sự cố thì vẫn có thể gây ra cháy nổ do chập điện.

Khi nấu thức ăn bếp ga gây cháy nổ

[1]

5. Nguyên nhân cháy nổ do tích trữ các chất dễ bị cháy

- Khi tích trữ các thiết bị dễ cháy như bình xăng, bình gas, dầu hỏa; ... Không nhiều thì ít mà không đảm bảo các biện pháp an toàn PCCC cũng chính là tâm điểm của cháy nổ.
- Để các vật dễ cháy gần các thiết bị điện
- Trong không khí luôn có sẵn các hợp chất dễ cháy. Khi các chất này bị rò rỉ chỉ cần tiếp xúc với nguồn điện hoặc với lửa. Thì chắc chắn sẽ có cháy nổ lớn xảy ra.

Tích trữ xăng

Để các vật dễ cháy gần các thiết bị điện

[2]

6. Nguyên nhân cháy nổ từ bình xăng xe máy

- Thời gian gần đây tình hình cháy, nổ xe máy diễn ra rất phức tạp. Nguyên nhân gây cháy xe hiện còn chưa rõ nhưng việc bố trí xe máy ngay trong nhà cũng tiềm ẩn hiểm họa về cháy nổ trong mỗi hộ gia đình.

Xe máy bốc cháy trong nhà

[1]

2.3.2. Giải pháp 2: Tìm hiểu hậu quả của cháy trong gia đình

- GV: Cho HS xem video “Người thân ngã quý trước quan tài 6 thi thể trong vụ cháy ở Thủ Đức (TP Hồ Chí Minh)

<https://www.youtube.com/watch?v=dbr6C9CgdKM>

Người thân ngã quỵ trước quan tài 6 thi thể trong vụ cháy ở TP Thủ Đức | Vụ cháy nhà 6 người chết

Người thân ngã quỵ trước quan tài 6 thi thể trong vụ cháy ở TP Thủ Đức | Vụ cháy nhà 6 người chết

[1]

? Sau khi xem video và thực tế cuộc sống, em hãy cho biết các vụ cháy trong gia đình đã để lại hậu quả gì?

HS:

GV: Chốt kiến thức

Hậu quả của những vụ cháy trong gia đình:

- Ảnh hưởng xấu đến sức khỏe, làm con người bị thương, tàn tật, gây nên những cái chết thương tâm, đau lòng...
- Thiêu rụi nhà cửa, tài sản của các gia đình, kinh tế các gia đình trở nên khó khăn, túng thiếu...

Hậu quả của những vụ cháy nhà

[1]

2.3.3. Giải pháp 3: Biện pháp đảm bảo an toàn phòng cháy chữa cháy trong hộ gia đình:

GV: Chia lớp thành 4 nhóm. Sử dụng kỹ thuật khăn phủ bàn

? Để đảm bảo an toàn phòng cháy chữa cháy trong hộ gia đình thì chúng ta cần có những biện pháp gì?

HS: Làm việc theo nhóm

Đại diện nhóm trình bày trước lớp

Các nhóm nhận xét, bổ sung cho nhau

GV: Nhận xét và chốt (Slide)

1. Thiết kế, thi công lắp đặt hệ thống điện trong nhà, sử dụng thiết bị điện an toàn, hợp lý

- Các mối nối dây điện phải bảo đảm đúng kỹ thuật – nối so le và được quấn băng cách điện.
- Không câu móc, đấu nối điện tùy tiện. Không luồn dây điện qua mái lá, mái tôn
- Thường xuyên kiểm tra, phát hiện, sửa chữa thay thế thiết bị điện và mạng điện hư hỏng.
- Lắp các thiết bị tự ngắt (Aptomat) cho toàn bộ hệ thống điện của căn nhà. Cho từng tầng, từng nhánh và từng thiết bị điện công suất lớn.
- Không Sử dụng nhiều thiết bị điện có công suất lớn vào cùng một ổ cắm

2. Đảm bảo an toàn từ điện thoại di động, xe đạp điện, máy tính..... và thiết bị sạc.

- Không nên sạc điện thoại, máy tính, xe đạp điện, xe máy điện qua đêm.
- Không dùng điện thoại, máy tính khi đang sạc pin

[1]

GV: Cho HS quan sát tranh (Slide)

[2]

? Cần phải làm gì để đảm bảo an toàn PCCC trong việc thờ cúng

HS:

GV: Chốt kiến thức (Slide)

3. Đảm bảo an toàn PCCC trong việc thờ cúng

- Để đảm bảo an toàn PCCC trong việc thờ cúng ở hộ gia đình, bàn thờ phải được bố trí một cách hợp lý, nơi khô ráo, thoáng mát.
- Tường phía đặt bàn thờ và trần phía trên bàn thờ phải được thiết kế bằng những vật liệu không cháy.
- Vàng mã đặt trên bàn thờ phải tối giản nhất có thể. Khi đốt vàng mã phải cách xa bếp nấu và các đồ dung gây cháy nổ khác
- Khi ra khỏi nhà, trước khi đi ngủ kiểm tra nơi thờ cúng và tắt các thiết bị điện không cần thiết.

**BẠN MUỐN MUA TÀI LIỆU NÀY?
VUI LÒNG CHUYỂN KHOẢN VỀ
VU NGO DAN**

**NGAN HÀNG QUỐC TẾ VIB
STK 888189686**

NỘI DUNG: SKM628

SỐ TIỀN CẦN CHUYỂN: 170.000Đ

**SAU ĐÓ, VUI LÒNG LIÊN HỆ ZALO:
0979 702 422 (KHÔNG CẦN KẾT BẠN)**

**CHÚNG TÔI SẼ GỬI FILE CHO BẠN SAU
KHI NHẬN ĐƯỢC THANH TOÁN.**